

**UCHWAŁA NR LXIV/416/23
RADY POWIATU W KOSZALINIE**

z dnia 2 lutego 2023 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2022 rok**

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) oraz § 19 ust. 2 Statutu Powiatu Koszalińskiego przyjętego uchwałą Nr XXV/221/17 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Koszalińskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 1311 i z 2018 r. poz. 5226) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie z efektów pracy organizatora za 2022 rok stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Grabarek

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY
ZASTĘPCZEJ W 2022 ROKU**

Koszalin, luty 2023 r.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2022 ROKU tel. 94 71 40 217; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr.sekretariat@powiat.koszalin.pl

WPROWADZENIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie Zarządzenia Starosty Koszalińskiego Nr 31/2011 z dnia 19 września 2011 r. realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim. Organizacja prawidłowego wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej to główne zadanie realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Działania PCPR ukierunkowane są na potrzeby i dobrostan powierzonych naszej opiece dzieci. Pracownicy PCPR wykazują zaangażowanie i profesjonalne, kreatywne podejście do realizowanych działań skutkujących zapewnieniem optymalnych warunków opieki i rozwoju dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzin.

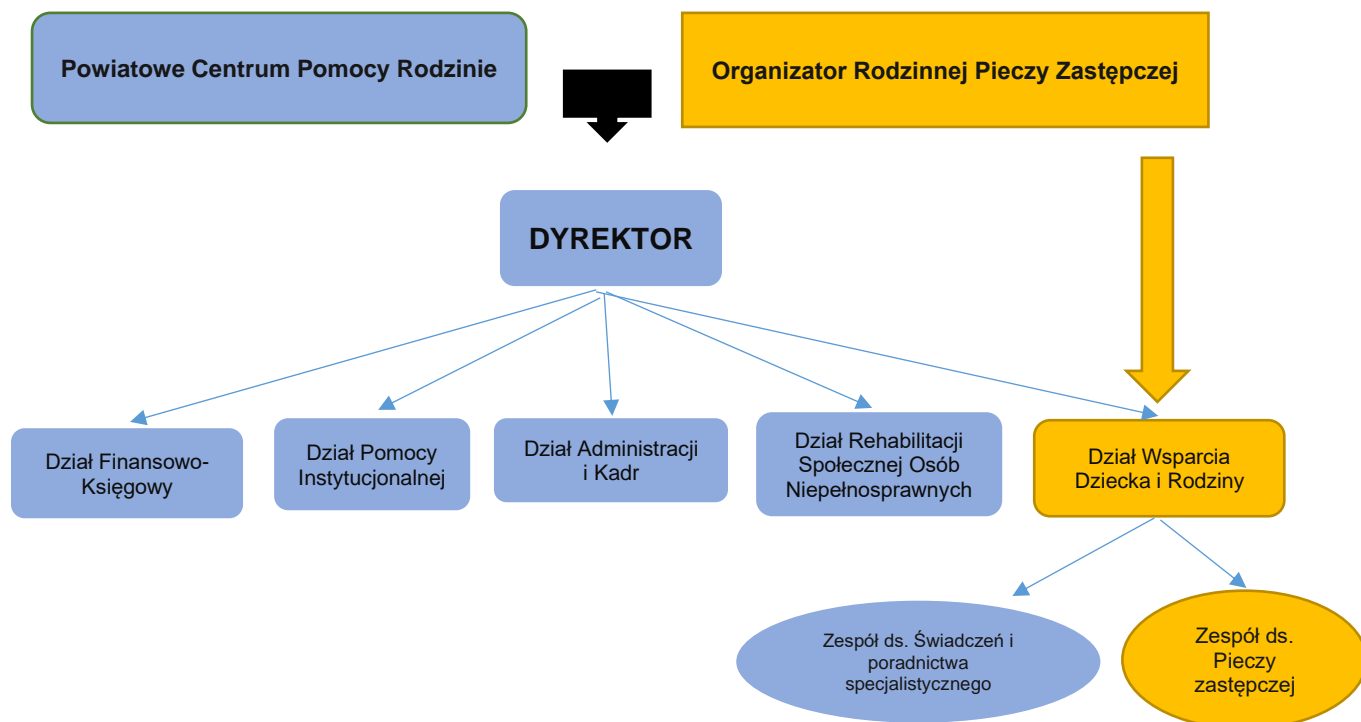
SPIS TREŚCI

1. Organizacja pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4
2. Rodzinna i Instytucjonalna Piecza Zastępcza	4
3. Usamodzielnianie wychowanków	8
4. Mieszkanie chronione	8
5. Ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, oceny funkcjonowania rodziny zastępczej.....	9
6. Szkolenia	10
7. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025.....	11
8. Informacje dodatkowe	12
9. Wnioski do dalszej pracy.....	13
10. Podsumowanie.....	15
11. Wykaz skrótów	15

1. ORGANIZACJA PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Schemat nr 1.

ORPZ w strukturze organizacyjnej PCPR w Koszalinie

W 2022r. w zespole ds. pieczy zastępczej zatrudnionych było 6 pracowników – 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych oraz kierownik.

W 2022 r. wszystkie rodziny zastępcze z terenu Powiatu Koszalińskiego objęte były opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ze wskazaniem pracownika wyznaczonego do współpracy (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/pracownika socjalnego), zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej na bieżąco współpracują z pracownikami zespołu ds. świadczeń i poradnictwa specjalistycznego, w szczególności w zakresie przyznawania świadczeń pieniężnym rodzinom zastępczym.

2. RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W Powiecie Koszalińskim (na dzień 31 grudnia 2022 r.) funkcjonowało:

- 6 rodzinnych domów dziecka (dla 51 dzieci);
- 2 zawodowe rodziny zastępcze (dla 8 dzieci).

Ponadto na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowało:

- 50 spokrewnionych rodzin zastępczych (dla 66 dzieci);
- 23 niezawodowe rodziny zastępcze (dla 35 dzieci).

Ogółem na dzień 31.12.2022r. na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowało **75** rodzin zastępczych i **6** rodzinnych domów dziecka dla **160** dzieci i **20** pełnoletnich wychowanków pozostających w pieczy zastępczej.

W 2022 r., w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych **57** dzieci, co stanowi najwyższą, odnotowaną przez PCPR liczbę nowoprzyjętych wychowanków. 4 dzieci zostało umieszczonych w 2 dwóch rodzinach zastępczych pochodzących z Ukrainy. Rodziny te zrezygnowały ze świadczeń z tytułu rodziny zastępczej i bardzo szybko sąd je rozwiązał. Dzieci wróciły do rodziców biologicznych.

Schemat nr 2.

Rodzinna Piecza Zastępcza Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie (stan na dzień 31.12.2022 r.)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w rodzinie zastępczej umieścić można do 3 dzieci, a w rodzinnym domu dziecka do 8 dzieci (wyjątek stanowią rodzeństwa). W związku z dużą liczbą dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na wniosek rodzinnych domów dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2022 r. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnił 6 osób do pomocy w 6 rodzinnych domach dziecka.

ORPZ zapewniał pracę z rodzinami ukierunkowaną na powrót dzieci do rodziny naturalnej lub – gdy było to niemożliwe, konsekwentnie dążył do przysposobienia wychowanków, zgodnie z art. 33 ustawy umożliwiając i wspierając realizację planu pracy z rodziną zastępczą poprzez między innymi przygotowanie dzieci do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia;
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki;
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty;
- zdobywania umiejętności społecznych;
- nabycia umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i ORPZ z innymi instytucjami, a także dla

zapewnienia optymalnej opieki dostosowanej do indywidualnych potrzeb dziecka w celu opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

W wyniku intensywnej pracy ORPZ:

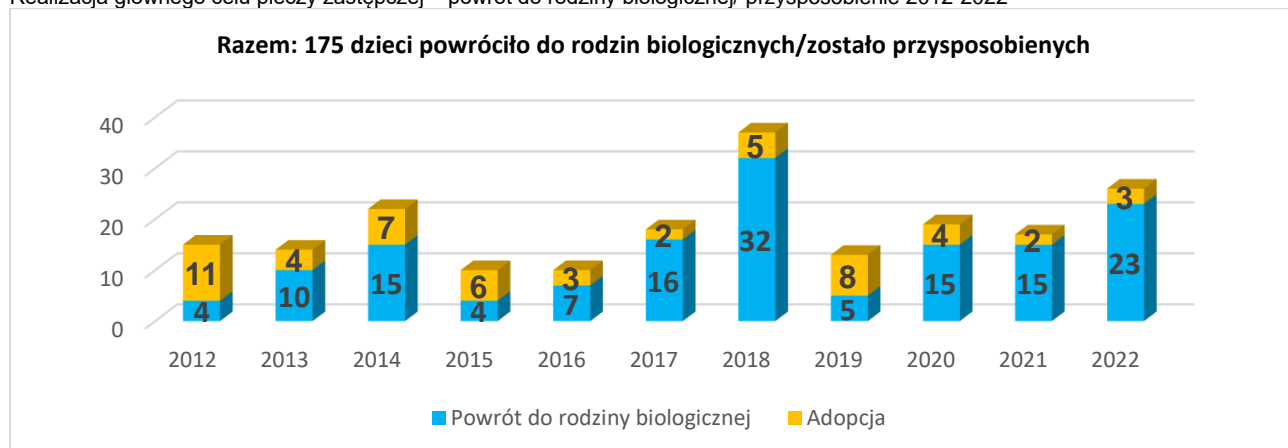
- 23 dzieci powróciło do rodzin biologicznych;
- 3 dzieci zostało przysposobionych;
- 8 wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia.

Ponadto w wyniku prac ukierunkowanych na optymalizację sytuacji dzieci:

- 2 dzieci z rodziny zastępczej niezawodowej zostało przeniesionych do innej rodziny niezawodowej;
- 2 dzieci z rodzinnego domu dziecka umieszczono w Domu Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach;
- 2 dzieci wraz z rodziną spokrewnioną przeprowadziły się na teren innego powiatu;
- 3 dzieci wraz z rodziną niezawodową przeprowadziły się na teren innego powiatu;
- 4 dzieci z rodzinnego domu dziecka zostało umieszczonych w rodzinie spokrewnionej;
- 1 dziecko z rodziny niezawodowej umieszczone zostało w placówce opiekuńczo – wychowawczej (wychowanka wymagała wielospecjalistycznego wsparcia);
- 1 rodzina zastępcza niezawodowa została rozwiązana i ustanowiona została opiekunem prawnym;
- 3 dzieci z rodziny niezawodowej powróciło na teren swojego powiatu i zostali umieszczeni w pieczy zastępczej;
- rozwiązana została rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego (na wniosek tej rodziny);
- 1 rodzina niezawodowa przekształciła się w rodzinny dom dziecka.

PCPR w 2022r. realizowało 74 porozumień w sprawie przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka i ponoszenia wydatków na jego utrzymanie (w tym: 45 porozumień dochodowych (dzieci z innych powiatów przebywające na terenie Powiatu Koszalińskiego), 29 porozumień wydatkowych – (dzieci pochodzące z Powiatu Koszalińskiego przebywające na terenie innego powiatu).

Wykres nr 1.
Realizacja głównego celu pieczy zastępczej – powrót do rodziny biologicznej/ przysposobienie 2012-2022

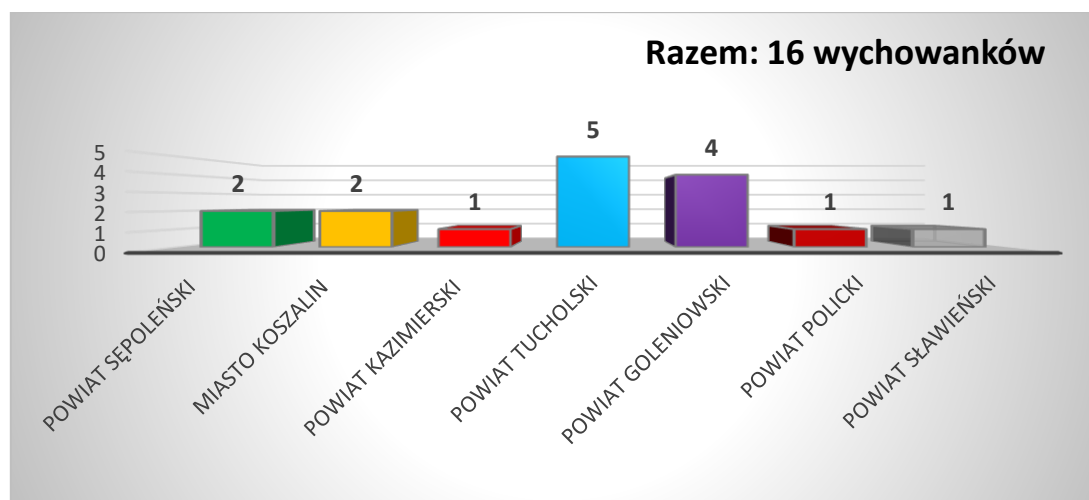
Źródło: opracowanie własne.

Na terenie Powiatu Koszalińskiego do 31.12.2022r. funkcjonowała placówka opiekuńczo-wychowawcza prowadzona przez Powiat - Miasto Koszalin. Powiat Koszaliński nie prowadzi placówki opiekuńczo – wychowawczej. Dzieci na podstawie postanowień sądu kierowane są do placówek na terenie innych powiatów. W 2022 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono 2 wychowanków.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych, na terenie 7 powiatów, przebywało ogółem 18 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, w tym jeden wychowanek w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (indywidualne potrzeby dziecka przekraczały możliwości pieczy rodzinnej). Na dzień 31 grudnia 2022 r. w placówkach przebywało ogółem 16 wychowanków. W 2022 roku placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 2 wychowanków, w tym jedna wychowanka rozpoczęła proces usamodzielnienia i opuściła placówkę wraz ze swoim dzieckiem.

ORPZ czyni wszelkie starania, aby dzieci umieszczane były w rodzinnej, a nie instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji.

Wykres nr 2.
Liczba dzieci pochodzących z powiatu koszalińskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

Źródło: opracowanie własne

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2022 ROKU tel. 94 71 40 117; www.pcpk Koszalin.pl; e-mail: pcpr.sekretariat@powiat.koszalin.pl

Powiat Koszaliński w 2022 r. podpisał 2 nowe porozumienia w sprawie warunków i sposobu przekazywania środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu.

3. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW

W 2022 r. z pomocy ORPZ skorzystało 24 usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz 3 z placówek opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto 2 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 4 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej ORPZ w ramach nadzoru, kontroli i wspierania realizacji programów usamodzielniania spotykali się indywidualnie (w tym on-line) z usamodzielnianymi wychowankami i opiekunami ich procesu usamodzielnienia. Celem spotkań było przekazanie niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego przebiegu planowanego procesu usamodzielnienia. Praca z usamodzielnianymi wychowankami oparta była na opracowanych przez ORPZ - PCPR w Koszalinie drukach Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz drukach modyfikacji IPU.

Wszystkie podjęte działania miały na celu wsparcie wychowanków w trudnym procesie usamodzielniania. Dzięki wszechstronnemu działaniu specjalistów i kompleksowemu stosowaniu instrumentów aktywnej integracji - młodzi ludzie otrzymali szansę na lepszy, przemyślany i świadomy start w dorosłość.

W 2022 r. proces usamodzielnienia rozpoczęło 8 wychowanków pieczy zastępczej.

4. MIESZKANIE CHRONIONE

Mieszkanie chronione to forma wsparcia w procesie usamodzielnienia. Daje możliwość realizacji celów zawartych w IPU każdego usamodzielnianego, o którym mowa jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Mieszkanie chronione posiada charakter treningowy, którego celem jest przygotowanie osoby w nim przebywającej do samodzielnego życia. Celem tej formy wsparcia jest wspieranie samodzielności i odpowiedzialności.

Z uwagi na wymogi standaryzacyjne, określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych, w mieszkaniu jednocześnie może zamieszkiwać do 3 wychowanków. W roku 2022 jeden usamodzielniany wychowanek pieczy skorzystał z tej formy pomocy.

5. OCENY SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ, OCENY FUNKCJONOWANIA RODZINY ZASTĘPCZEJ

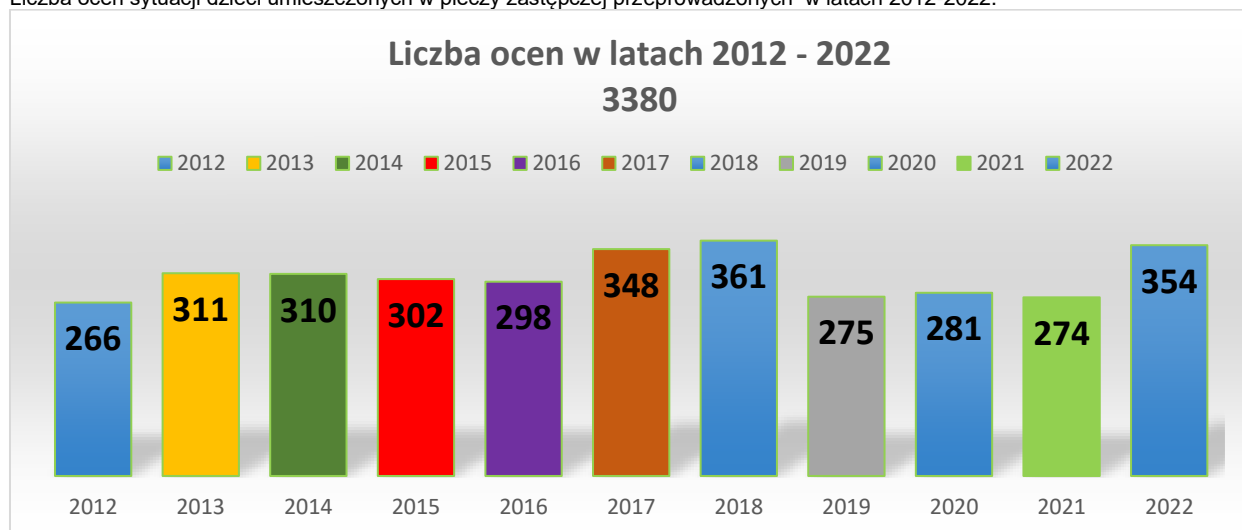
ORPZ ma obowiązek przeprowadzania cyklicznej oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena odbywa się nie rzadziej niż co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na sześć miesięcy w przypadku dzieci starszych.

W spotkaniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka uczestniczyły rodziny zastępcze oraz:

- ORPZ – psycholog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, pedagog, kierownik i dyrektor pcprr;
- przedstawiciele placówek oświatowych;
- przedstawiciele placówek służby zdrowia;
- przedstawiciele Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie;
- przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej;
- rodzice biologiczni oraz inni członkowie rodziny;
- inne instytucje i osoby - zgodnie z indywidualną sytuacją dziecka.

Wykres nr 4.

Liczba ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przeprowadzonych w latach 2012-2022.

Źródło: Opracowanie własne

W roku 2022 przeprowadzono 354 okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ponadto (zgodnie z zapisami ustawy) sporządzano sprawozdania do sądu z funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Takich sprawozdań przekazano do Sądu Rodzinnego – 205.

Zgodnie z art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ORPZ corocznie dokonuje oceny rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka pomimo, że ustawodawca dopuszcza dokonanie oceny nie rzadziej niż raz na 3 lata. W 2022 roku dokonano oceny 81 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

6. SZKOLENIA

Do zadań ORPZ należy organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, a także dla już funkcjonujących rodzin zastępczych.

W celu zapewnienia prawidłowej organizacji pieczy zastępczej przez cały rok prowadzono kampanię na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych między innymi poprzez umieszczanie informacji w lokalnych mediach, przesyłanie informacji do ośrodków pomocy społecznej, umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR, ośrodka adopcyjnego, w szkołach, kościołach i innych instytucjach publicznych. Wszelkie informacje zamieszczane były również na stronie internetowej (<http://pcprkoszalin.pl/>). Na bieżąco publikowane były materiały związane z wymogami kwalifikacyjnymi kandydatów na rodziny zastępcze oraz zaproszenia do pełnienia tej funkcji. Idea rodzicielstwa zastępczego propagowana jest także w mediach (prasa – m. in. Głos Koszaliński, Miasto, radio – Radio Koszalin, Eska i telewizja – TV Max), gdzie podczas wystąpień podawane są informacje o trwającym naborze dla kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej (w każdej jej formie) może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli kandydaci spełniają ustawowe warunki. Okoliczności te ustala PCPR w Koszalinie na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Dodatkowo każdorazowo wszyscy kandydaci są sprawdzani, czy nie figurują w rejestrach – w tym z dostępem ograniczonym sprawców przestępstw na tle seksualnym. Sporządzana jest także diagnoza pedagogiczna i psychologiczna. Przed zaproszeniem kandydatów do uczestnictwa w szkoleniu, przeprowadzana była wstępna akceptacja pod względem spełniania warunków ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W roku 2022 PCPR w Koszalinie, zorganizowało szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz dla rodzin zastępczych spokrewnionych. W szkoleniu wzięło udział 12 osób (8 rodzin). Jedna osoba nie ukończyła szkolenia z powodu niskiej frekwencji. Szkolenie było zgodne z programem szkoleniowym „Rodzina”, który przygotowuje kandydatów i osoby spokrewnione do sprawowania pieczy zastępczej zgodnie z ustawowo określonymi formami rodzinnej pieczy zastępczej. Zakres programowy szkolenia został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej nr 14/2018/RZ z dnia 7 listopada 2018 r. Szkolenie to jest obowiązkowe i bezpłatne dla osób, które chcą otrzymać kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Spotkania mają formę wykładów i warsztatów. Trenerami prowadzącymi szkolenie byli uprawnieni pracownicy PCPR w Koszalinie oraz osoba będąca wolontariuszem.

Po spełnieniu wymogów ustawowych omawianych na spotkaniu przez specjalistów, wydawane jest zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz potwierdzenie spełnienia warunków określonych w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2022 r. wydano 11 zaświadczeń kwalifikacyjnych (dla 6 rodzin) co wiązało się z wpisem tych osób do rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny

zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O dokonaniu wpisów do rejestru poinformowano Sądy Rejonowe w Koszalinie i w Szczecinku, z którymi współpracuje ORPZ.

7. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2023-2025

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i realizacja trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr LXII/399/22 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 15 grudnia 2022 r. został przyjęty „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023-2025”. Jest to 5 z kolei program.

Głównym celem Programu jest zapewnienie dzieciom umieszczanym w pieczy zastępczej opieki poprzez budowę zintegrowanego systemu pieczy zastępczej i zapewnienie rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji programu niezwykle ważne było, aby w jego realizację włączały się różne podmioty i instytucje. Realizatorami „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” w Powiecie Koszalińskim byli: Starostwo Powiatowe w Koszalinie, PCPR w Koszalinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Koszalińskiego, policja, straż graniczna, uczelnie, sądy, prokuratura, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, ośrodki adopcyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, rodziny zastępcze i pomocowe oraz inne instytucje i służby. Omawiany Program, w związku z obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę zgodnie z art.180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa limit zawodowych rodzin zastępczych, który na lata 2023 – 2025 ustalony został w następujący sposób:

- 2023 r. – 2 rodziny;
- 2024 r. – 3 rodziny;
- 2025 r. – 3 rodziny.

Limit rodzin zastępczych nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka, które w Powiecie Koszalińskim stanowią istotne zabezpieczenie miejsc dla rodzinnej pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych możliwe jest dzięki spełnieniu określonych wymogów, tj. posiadania dodatkowych kwalifikacji i wymagań, stażu rodziny zastępczej, pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Koszalińskim funkcjonują tylko 2 rodziny zawodowe. Wynika to m.in. z tego, że w związku z koniecznością zwiększenia liczby miejsc w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze przekształcane są w rodzinne domy dziecka (ich liczba nie jest określana w programie). W ramach realizacji programu podejmowane są wszystkie działania na rzecz rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco dostosowywane są działania do indywidualnych potrzeb wychowanków i rodzin.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie jako ORPZ na bieżąco realizowało zawarte w Programie cele przyczyniając się do poprawy jakości pieczy zastępczej (m.in. poprzez edukację

rodzin zastępczych i instytucji pracujących z rodzinami, promocję rodzicielstwa zastępczego, integrację z mieszkańcami powiatu).

8. INFORMACJE DODATKOWE

8.1 Akademia Przyszłości – Zadanie Klubu Rodzica Zastępczego

W roku 2022 Liderzy Klubu Rodzica Zastępczego spotykali się systematycznie z rodzinami zastępczymi z Powiatu Koszalińskiego w ramach Klubu korzystając ze wsparcia Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i PCPR.

8.2 Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży

W roku 2022 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie kontynuowało realizację Projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży” nr RPZP.07.06.00-32-K029/20 współfinansowanego z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany jest przez Województwo Zachodniopomorskie (Lider Partnerstwa) wspólnie z partnerami projektu: Powiatem Stargardzkim, Powiatem Goleniowskim, Powiatem Kołobrzeskim, Powiatem Sławieńskim, Powiatem Szczecineckim, Powiatem Wałeckim oraz Gminą Miasto Koszalin. Termin realizacji projektu przewidziany jest do 30 czerwca 2023 r.

Celem głównym projektu jest zwiększenie usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, wykorzystywania zasobów własnych i środowiska celem radzenia sobie z kryzysem. Projekt wspiera rodzinę, wzmacnia jej kompetencje jako całość w oparciu o pracę z rodzicami i dziećmi. W ramach ww. Projektu udzielono: 1170 porad dla 313 osób (w tym: 485 porad psychologicznych, 80 porad prawnych, 209 porad rodzinnych, 165 porad dietetycznych, 32 porady zawodowe, 293 porady logopedyczne, 400 treningów Biofeedback, 160 rodzinnych warsztatów kulinarnych, 80 warsztatów bożonarodzeniowych, 146 porad specjalistów zatrudnionych PCPR).

8.3 Rodzina bez Przemocy

W roku 2022 PCPR w Koszalinie realizując zadanie określone w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadziło specjalistyczne poradnictwo. Realizowało także Powiatowy Program Profilaktyczny „Rodzina bez Przemocy”, który opracowany został na lata 2019 – 2022. Celem głównym działań było zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego w Powiecie Koszalińskim dla osób z rodzin dotkniętych przemocą ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. W każdy wtorek i czwartek, w godzinach 10.00 – 14.00 pracownik merytoryczny oraz kierownik Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny pełnili dyżury, podczas których udzielali informacji, porad socjalnych

i pedagogicznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w ramach wykonywania ustawowych zadań udzieliło:

- 24 porady dla 24 osób udzielone przez merytorycznego pracownika Działu Pomocy Instytucjonalnej,
- 80 porad psychologicznych dla 37 osób (19 rodzin) objętych wsparciem w ramach poradnictwa specjalistycznego dla rodzin zastępczych;
- 54 porady psychologiczne dla 19 osób w ramach interwencji kryzysowej.

Poradnictwo świadczone było także w ramach projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”, w którym udzielana była pomoc psychologa, radcy prawnego, pedagoga – terapeuty rodzinnego, dietetyka, doradcy zawodowego, logopedy. Dodatkowo uczestnicy brali udział w rodzinnych warsztatach kulinarnych, warsztatach bożonarodzeniowych oraz treningach Biofeedback.

9. WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY

W trosce o prawidłowe, profesjonalne funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim – a co za tym idzie zapewnienie najwyższej jakości opieki i wsparcia dzieciom umieszczonym w pieczy rodzinnej w dalszej pracy ORPZ należy uwzględnić:

- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023 – 2025;
- kontynuację możliwości wspólnych wyjazdów w środowisko 2 pracowników (względny bezpieczeństwa i lepszej znajomości rodzin);
- sporządzanie opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez co najmniej 2 pracowników ORPZ;
- zatrudnianie specjalistów zgodnie z pojawiającymi się potrzebami;
- prowadzenie cyklicznych, profesjonalnych kampanii społecznych, adresowanych do potencjalnych kandydatów na rodziny zastępcze z wykorzystaniem możliwości kampanii w mediach społecznościowych i on-line;
- współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Koszalińskiego ukierunkowaną na edukację i interwencję socjalną wobec rodzin zagrożonych lub dotkniętych odebraniem i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- promocję i upowszechnianie właściwych postaw rodzicielskich;
- zwiększenie lub co najmniej utrzymanie stanu zatrudnienia pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi wolontariatu na rzecz pracy z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;
- dalsze aplikowanie o środki zewnętrzne w celu zwiększenia oferty kierowanej do rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych;

- poprawę komunikacji na linii szkoła – rodzic zastępczy, zwłaszcza w sytuacjach, gdy deficyty rozwojowe i edukacyjne umieszczonych dzieci wymagają większego zaangażowania niż standardowe działania;
- ułatwienie kontaktów na linii miejscowy ośrodek pomocy społecznej – rodzice zastępczy w sytuacjach wymagających udzielania pomocy wynikającej z realizowanych przez ośrodki zadań z zakresu pomocy społecznej (przemoc, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność);
- motywowanie rodziców zastępczych do korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w ramach programów realizowanych przez PCPR w Koszalinie, czy udzielanego przez Powiatową Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną i Miejską Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Koszalinie;
- informowanie o zmianach w przepisach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (nie tylko z zakresu pomocy społecznej);
- dalsze doskonalenie kompetencji i umiejętności pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej,
- kontynuowanie cyklicznych spotkań rodzin zastępczych zawodowych;
- rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe;
- propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej;
- dokonywanie oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy;
- coroczne dokonywanie ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego obchodzonego w dniu 30 maja, PCPR w Koszalinie począwszy od 2007 r. organizuje na przełomie maja i czerwca piknik integracyjny dla rodzin zastępczych pod nazwą „Rodzinalia”. Impreza organizowana jest w ramach środków własnych PCPR w Koszalinie oraz środków pozyskanych w ramach projektów. W „Rodzinaliach” co roku bierze udział około 300 uczestników, w tym: rodziny zastępcze, ich własne dzieci i dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, inni zaproszeni goście. W roku 2022 „Rodzinalia” odbyły się wyjątkowo 14 października 2022 r., w związku z COVID.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pozyskując dodatkowe środki na zadania ustawowe oraz aktywizację rodzin zastępczych w kierunku działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych. ORPZ dokłada wszelkich starań, aby proces deinstytucjonalizacji i podnoszenia jakości rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienia dzieciom rodzinnych warunków wychowania traktowany był priorytetowo i realizowany był dla dobra dziecka.

W ocenie ORPZ przewlekłość postępowań sądowych w niektórych przypadkach utrudnia powrót dzieci do rodzin naturalnych, a czasami też uniemożliwia szansę dzieci na przysposobienie.

10. PODSUMOWANIE

Praca z dziećmi, które w wyniku wielu różnych nieprawidłowości występujących w rodzinie naturalnej muszą funkcjonować poza jej strukturą nigdy nie jest łatwa, stąd tak ważne jest kto i w jaki sposób opiekuje się tak mocno skrzywdzonym przez najbliższych dzieckiem. Rodzicielstwo zastępcze to ogromna odpowiedzialność i ogromny trud przez 24 godziny na dobę – bez świąt i przerw weekendowych. Nakłada to olbrzymi ciężar odpowiedzialności za szeroko pojmowaną jakość świadczonej opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej również na ORPZ, co nie jest łatwe przy praktycznie zerowym zainteresowaniu pełnieniem roli rodzica zastępczego w całej Polsce.

11. Wykaz skrótów

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ORPZ – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

RZ – Rodzina Zastępcza

RDD – Rodzinny Dom Dziecka

KRPZ – Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

MRPIPS – Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

IPU – Indywidualny Program Usamodzielnienia

Uzasadnienie

do uchwały Nr LXIV/416/23 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 2 lutego 2023 r.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Koszalinie, przedstawia Staroście i Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

W związku z powyższym wnosi się o przyjęcie wyżej wymienionego sprawozdania.